

kintetes közönsége elé, hogy kéréseim méltányos voltát elismerni, a képezde újraépítésével járó nagy anyagi és erkölcsi előnyöket értékelni és Szeged város iránti főpásztori szeretetemtől sugalt terveimben támogatásával megtisztelni méltóztatik.

A buddhizmus Magyarországon.

— Beszélgetés Lévy Lénárd Jenővel. —

(Jubiláló buddhizmus. — Európa és Buddha. — A keleti bölcelet hódító útja. — Magyarország és a buddhista eszmék. — A magyar buddhizmus.)

(Saját tudósítónktól.) A múlt évnek májusában fordult vissza kétezeröttszázadikszor az a dátum, amit Buddha tett örök emlékezetűvé. Igen, kétezeröttszáz éve volt most annak, hogy a Szakya herceg elvetette magától a koronát, a vagyont, az uralkodás minden pompáját, a gondtalan életet, amikor a szive és a lelke meglátta a nyomort, a szenvedést és odadopta a maga sablonos, de pazar boldogságát, azért, hogy milliókat tegyen igazán boldoggá, hogy az életet akarja és tudja is tökéletesé tenni. Kétezeröttszáz éve annak, hogy rongyokban csatangolva, átszenvedve fizikai és lelki szenvedések minden fázisát, a rátalálás nagy boldogságában lihegő tüdővel hirdette ki először a szent Bó-fa alatt a Tan-t. Azt a csodálatosan mély és főszerű magas bölceletet, amelyben mi sem misztikus, talán csak annak látszó, vannak. Azt a bölceletet, amely egy fensőbb lény föltételezése és aktív életbe vonása nélkül is tökéletes harmóniát tud adni a léleknek, amely ezreket és ezreket tud összetartani nem egy alig remélhető tulvilági élet boldogsága által, de az egyéniség istenítése útján. Akkor született meg az a Tan, amely oly tiszta, hogy vallássá lett, a buddhizmussá és százmilliók hite, élete fűződött hozzá.

Kétezeröttszáz év hatalmas nagy idő még egy vallás életében is. Mennyi változás érte ez alatt magát a buddhizmust és mennyire megváltozott körötte minden. A tiszta, az istentisztelet, a papság, különösen a hierarchikus berendezkedés nélküli buddhizmus mint korcsosult át a tibeti lamaizmussá, hogy lett Japánban sintoizmus.

Egy magyar ember talált reá tarka falu tibeti templomok könyvei között az igazi buddhizmusra, amely minden külsőségtől ment, Kőrösi Csoma Sándor és megrészegült azoktól. Elfelejtette, miért ment Tibetbe, el ejtette a kötelességét és mámorosan tudatta a nyugattal azokat a főszerű gondolatokat, amiket talált. Azóta mind több érdeklődést kötött le magának a buddhizmus. Eleinte főként Anglia érdeklődött és eleinte talán az exotikumért kereste, vagy indiai hatalmának erősítéseért az ösmerkedést, azután a buddhizmus varázserőjétől, nagy igazságaitól áthatva, adta át magát neki. Ma már úgy áll a helyzet, hogy a kelet bölcsessége hódító utra indult a nyugaton és hogy a buddhizmus, a Ceylonban székelő igazi buddhizmus, mind hatalmasabb és hatalmasabb hódítást tesz nyugaton.

Hozzánk, Magyarországra alig jutott el valami ezekből a nagy hullámverésekből, itt talán csak pompás érdeklődés van, nagy vágyódás valami lelkeket betöltő, élettartalmat adó hitre, de még igazi, forró propaganda nem született. Igaz, a magyar intelligencia is részt vett ebben az idejű hatalmas jubileumban, lehet, öntudatlanul — egy pompás könyv által, amivel Lévy Lénárd Jenő, a szinte egyetlen magyar buddhista ünnepelte meg az évfordulót. Egy tartalmas, okos könyvvel, a Dhammo-val, amely sok-sok esztendő odaadó, lelkes munkája és az igazi meggyőződés varázsos vonzóereje. Ez a könyv is, de a jubileum is, meg a külföldön mind élénkebb buddhista élet vitt el hozzá, intervjura.

— Itt minálunk Magyarországon vajmi ke-

vés nyoma van az irodalomban a buddhista eszmék iránt való érdeklődésnek — mondotta Lévy Lénárd. — De fontos, hogy van. A legjobb bizonyítéka ez annak és az ilyen könyvek sikere főként, hogy a magyar lélekben valami különös hajlam van a keleti bölcelet befogadása iránt. Subhadra bikkhu-nak katekizmusa két fordítóra is talált és ami szokatlan ez a kis munka, ez a buddhista káté két kiadásban is teljesen elfogyott. Carus Pál dr elbeszélését, a Karmát, Tavasz dr fordította le magyarra és nagy olvasóközönséget talált ez a buddhista eszmékkel teli írás. Sőt regényt is alkotott az érdeklődés. Tarnos dr irt Buddhista káté címen egy érdekes munkát. A szabadkőműves magyar szimbolikus nagypáholy orgánuma, a Kelet és az Orient ismételt hoztak cikkeket Buddháról és Krisztusról, a buddhista etikáról és erköleről, a buddhista bölcsészetről és hasonló dolgokról.

— Magyar buddhizmusról most már tényleg lehet beszélni. Igen sokan vannak, akik már nemcsak pusztán érdeklődnek, de egyeseken komolyan is foglalkoznak a buddhizmussal. Persze ott még nem tartunk, hogy egyletekbe, csoportokba tömörülhessünk, de így is, szétszórta, állandó kontaktusban állunk és a külföldi egyesületekkel is folytonos érintkezést tartunk fenn. Az a hír, hogy Magyarországon el akartuk ösmertetni a buddhizmust, nem igaz. Ugy keletkezett ez, hogy én egy külföldi kapacitásnak írt levelemben beszámoltam az itthoni állapotokról és abban a levélben megemlítettem, szeretném, ha már ott tartanánk, hogy Magyarországon bevett vallás volna a buddhizmus. Ezt a passzust értették félre. A francia Revue-be már mint tény került be és onnan bejárta az egész világsajtót.

— A tiszta buddhizmus tanaiban nincs semmi, ami az állam integritásával és törvényeivel ellenkezne. Ha a buddhizmus már egyszer gyökeret fog verni, semmi akadály sem lesz annak útjában, hogy biztosítsa magának a törvényes előismerést, mint bevett hitfelekezett. Itt még a földmivelő munkások nagy tömege gondolkodás nélkül és nyomorban éldegél, vagy vándorol ki, ha sorsát már nagyon elviselhetetlennek tartja. És ahogy a gazdasági életben éles, nagy harc van, úgy a parlament is küzd. A parlamentáris gondolat, amely a múlt század közepe táján érte el tetőpontját, Középeurópában mindenütt dekadenciában van. A buddhista eszmék tisztán racionális alapon állanak és egyetlen egy pontban sem jönnek ellenkezésbe az exakt tudományok tanaival. És a buddhizmusnak megbecsülhetetlen előnye van a tisztán tudományos alapra felépített világnézletekkel szemben, amilyen Häckel monizmus, Ostwald energizmusa, Schopenhauer, Nietzsche vagy Mach Ernő nézetei. Ez az előny, hogy olyan vallás, amely minden igénynek megfelel, úgy az emocionálisnak, mint a logikainak és ez elengedhetetlen kelléke minden tömegvallásnak mellett a buddhista tanokban mély szociológiai közérzés van, az emberi szolidaritás érzésének kultiválása lakik benne. És el fog jönni az az idő, amikor az államhatalom be fogja látni, hogy a munkájában pompás segítőtárs a buddhizmus.

A buddhizmus belátható időn belül egyesíteni fogja mindazokat a törekvéseket, amik az emberszeretetből fakadnak. Az alkohol, a prostitúció, a rabszolgaság minden formája, a szabadságjogok lenyűgözése, az államhatalom visszaélései ellen küzdők ma még számtalan csoportba forgácsolódnak szét. Hiányzik a filozófiai vezéreszme ebből a küzdelemből és ez ott van a buddhizmusból.

Még néhány szó általánosságban és véget ért a rendkívül érdekes intervjú, amely egy új világnak ígérte meg nekem.

A királlysértő honatya.

— Nagy György a fogházban. —

(Saját tudósítónktól.) Még amikor Nagy György dr, aki most ügyvéd és egy köztársasági lapot szerkeszt Hódmezővásárhelyen, képviselő volt, megjelent az egyetemi ifjuság egyik gyűlésén. A Sas-körben jöttek össze az ifjak és Nagy György dr előttük az akkor kinevezett Khuen-kormányról beszélt. Emiatt királlysértési pöre támadt, amelyben jogerősen elítélték. Ma hirdették ki az exszk képviselő előtt a Kuria ítéletét és nyomban le is tartóztatták.

A diákok 1910. január 24-én tartották a kérdéses gyűlést, akkor, amikor Khuen gróf, mint kinevezett miniszterelnök megjelent a képviselőházban. Nagy György dr, ki a gyűlésen szónokolt, így jelentette be a kormányváltást:

— A magyar alkotmány épületébe császári gazemberek törtek be.

A gyűlésen jelenlevő rendőrtisztviselő figyelni kezdett és utóbb ezt a passzust jegyezhetette le:

— Sehol a világtörténelemben nem volt példa arra, hogy ilyen királyhűséggel megáldott nemzettel ily gazul bántak volna 400 évig, mint velünk. Mi mint nemzet elleszünk valahogy, de nagyon csuf, vicclapba való figura a nemzet nélkül való uralkodó. Én többször megírtam, lehet, hogy a rendőrség küldötte talán nem olvasta, hogy mi már független állam voltunk, amikor a Habsburgok ősei még kecskéket legeltettek. A fejedelmi hála ezen sötét gazemberek nyakunkra kergetése volt. Ezt bizonyára szintén nem olvashatta a rendőrhatalom képviselője az újságokból, de később talán olvashatja, hogy amikor a képviselőház helyiségében megláttam Héderváryt, ezt a szájalmasan, reszketve dadogó embert, hát azt mondtam, nem volt okosabb cselédje a császárnak, hisz' ez épen olyan buta, mint a...

Nagy György dr királlysértés címén pörbe fogták és úgy a törvényszék, mint a királyi tábla is elítélte 8 napi fogházra. Az ügy fellekerült a Kuriára, hol elutasították a semmisségi panaszát s így jogerőssé lett az ítélet. Mára idézték meg Nagy Györgyöt és a törvényszéken Szepessy táblai bíró hirdette ki előtte a legfőbb bíróság a döntést.

Törvény rendeli, hogy a jogerős büntetést nyomban meg kell kezdeni, hacsak halasztást nem ad a királyi ügyészség. Kért is Nagy György rövid haladékot, de azt nem kapta meg s tüstént be kellett vonulnia a fogházba. Annak idején, épen az inkriminált beszédeben Nagy György a többek közt ezt is mondotta volt:

— Dicsőségnek kell tartani a letartóztatást. Nekem, noha az elmúlt időkben 9—10 királlysértő cikkem jelent meg, fájdalom nem történt semmi komolyabb bajom, noha nagy dicsőségnek tartottam volna, ha az igazságért szenvednem is kellett volna.

Most hát, hogy letartóztatták és „szenvet”, — nem is panaszkodhatik.

**Báli ingek,
nyakkendők,
keztyük és
cipők**

2290

legdivatosabb és legszébb kivitelben kaphatók:

GROSZ I. EZELŐTT GYÉRES M. MÁRTONNÁL
SZEGED, TISZA-SZÁLLÓ MELLETT